

Kuidas Simuna endale spordihoone sai?

Simuna vääris paremat

Simunas harrastati usinalt korvpalli aastaid vana koolimaja võimlas, mis asus kolmandal korrusel. Võimlaks võis kitsukest ja madalat ruumi 1909. aastal ehitatud koolimajas kaasaegseid arusaamu sporditegemisest arvestades küll ainult tinglikult nimetada. Vaatamata oludele muutus korvpall nii noorte kui meeste seas järjest populaarsemaks, osaleti edukalt maakonna esivõistlustel. Lahendusena hakati järjest enam kasutama harjutamiseks Roela kooli võimlat, mis oli ajaliselt koormav ja ebamugav lahendus. Oli 1980-ndate lõpp.

Samal ajal selgus tõsisasi, et vana koolimaja ja kõrval asunud internaadimaja (kus asus köök ja söökla) on niivõrd halvas olukorras, et tuli mingi lahendus leida. Kooli edasikestmine oli ohus. Tollane ehituspraktika ja tehnoloogia eeldasid maja remontimiseks selle aastateks sulgemist. Kuna koolitöö katkematus arvestades oli see võimatu, siis oli ainuvõimalik lahendus juurdeehitus. Pealegi hindasid mitmed asjatundjad vana maja taastamist ebaotstarbekaks. Ka ei mõelnud tol ajal keegi õpilaste vähenemisele lähitulevikus. Sel ajal õppis koolis veel poolteistsada õpilast või isegi rohkem.

Plaane peeti võib-olla ka varem, kuid 1988. või 1989. aastal alustas tollane Eesti Maehitusprojekt Simuna kolhoosi tellimusel Simuna põhikooli juurdeehituse projekteerimist. Plaanid olid soliidsed – ehitada täismõõtmetes korvpalliväljakuga võimla, koolile söökla-köök ja muud vajalikud ruumid, mis asusid varem vanas koolimajas.

Ehituse keerdkäigud

Ma ei mäleta pidulikku nurgakivi panekut, kuid ehitust alustas Rakvere KEK arvatavasti 1990. aastal. Kõik oleks sujunud plaanipäraselt, kui ei oleks saanud majanduslikult keerulised ajad – taastamisvaludes Eesti vabariik, rahareform ja omandireform. Ehitus seiskus olukorras, kus paigaldatud oli vundament ja osaliselt esimese korruse põrandapaneelid. Simuna külanõukogu muutus samal ajal üheksakümnendate algul järkjärgult eluvaldkondi maavalitsuselt üle võttes vallaks. Võtsime ka kooliehituse lõpuks üle. Vahepeal oli tekkinud tüli maavalitsuse ja Rakvere KEK-i vahel maksmata arvete pärast. Ühe lahendusena pakuti välja, et taastatakse endine olukord – plokid ja paneelid tagastatakse ehitajale, auk aetakse kinni ja elu läheb edasi. Selle mõtte suutsime maha laita. Mäletan, et käisin ka ise kohtus tunnistusi andmas. Kuidas protsess lõppes, ma ei teagi. Igal juhul jäi alustatu alles. Võtsime riski ja jätkasime valla poolt ehitust omal jõul, olles ehitajale, kes vahepeal oli saanud KEK-i Väike-Maarja jaoskonnast aktsiaseltsiks Antaares, pidevalt võlgu. Mäletan, et osaliselt tasaarveldasime tööde eest puitmaterjaliga, mille olime varunud Simuna pastoraadi taastusremondiks. Kuna nimetatud ehitus oli veelgi lootusetum, siis tuli teha valik. Valus valik.

Riigi poolt raha ehituse jätkamiseks ei paistnud kusagilt. Püüdsin Lääne-Viru ühisomavalitsuses (omavalitsusliit) tulutult kolleege veenda Simuna kooli juurdeehitust finantseerima. Mingeid summasid me tol ajal ühiselt otsustasime ja jagasime. Raha saada ei

õnnestunud. Küll aga saavutasime omavahel kokkuleppe, et prioriteedid maakonnas, juhul kui riik finantseerimist alustab, on Simuna ja Kiltsi kool, mis oli mõneti veel hullemas olukorras.

Suhted otsustavad peaaegu kõik

Maakonnas oli kaks rikast valda – Saksi eelvald, mida juhtis Aivar Ojavere ja Sõmeru vald, mida juhtis Silvi Kõök. Ühes asus Moe piiritusetehas, teises Rakvere lihakombinaat. Rikkus tuli sellest, et tol ajal laekus kohalikku eelarvesse osa ettevõtte tulumaksust ja käibemaksust. Mäletan, et enne rahareformi oli Saksi vallal probleeme, kuhu raha paigutada. Jutt oli miljonitest rubladest. Tegingi siis Aivarile ja Silvile ettepaneku meid 100 000 rublaga toetada. Mõlemad juhid tegid seda suuremeelselt. Mis nende jaoks oli väike summa, siis meie jaoks suur ja hindamatu.

Suureks toeks oli Väino Sarnet, kes töötas kohtuskäimise perioodil abimaavanemana. Tema, haridusosakonna juhataja Jaan Kulveri ja maavanema kohalt regionaalministriks tõusnud Ants Leemetsa toetuseta tänast juurdeehitust-spordihoonet ei oleks. Kõige suurem töö oli kõigile selgitada, et Simuna koolile ehitatakse juurdeehitust, mitte ainult võimlat. Mäletan, et just sellisel arusaamisel oli algselt ka Jaan Kulver. Eriti tuleb tunnustada Ants Leemetsa, kes ministriks saades surus läbi regionaalpoliitilise koolide investeringute programmi. Kolleegid maakonnas muigasid, et selleks, et Ants saaks Simuna kooliehitust aidata rahastada, tuli terve programm ellu kutsuda. Summad olid jaotatud kahe aasta peale (1995-1996), kokku üle 10 miljoni krooni.

Saatan peitub detailides

Vahepeal, kui müürid aina kerkisid, tegime projektis mõningaid muudatusi – vähendasime spordihoone ehitusmahtu, jättes ära majahoidja korteri ja veel mõned ebaolulised ruumid. Ruumide kütte projekteerisime ümber elektriküttele, mis oli sel ajal odavam ja rahaliselt ainuvõimalik lahendus ning mida propageeriti Eesti Energia poolt, kui kahetariifset ja säästlikku, laialdaselt. Täna tagasi vaadates oleks pidanud jääma traditsioonilise keskkütte juurde. Vahepeal oli ka Maaehitusprojekt jõudnud ennast likvideerida.

Ühel päeval teatas ehitaja, et võimla fermid, mis projekti järgi telliti, ei ulatu müüridele – 30 sentimeetrine vearvestus projekteerija poolt. Aru pärida ei olnud enam kelleltki. Pidime kiiresti lahenduse leidma. Otsustati, et laotakse seinä äärde lisapostid, kuhu fermid kinnitada.

1996. aastal sai valmis esimene järk juurdeehitusest – söökla- köök, klassid, administratsiooni ruumid. Võimla sai katuse alla, aknad ette. 1997. aastal pidi valmima spordihoone.

Uus võim, uued tuuled

Spordihoone ehitamisel 1997. aastal juhtus midagi sellist, mida ei osanud ka kõige hullemas unenäos ette näha. Kuulsin ühel päeval kõrvalt, et käib tõsine ekspertiis, kas kõik on ikka õigesti ehitatud. Võimla katus pidavat kohe alla kukkuma, sest kandvad postid ei ole piisavalt seintega ühendatud jne. Samas ehitati võimlasse olemasoleva eritasandilise paneellae peale kogukas betoonpõrand, kuhu taheti poole sentimeetri paksune kummikate paigaldada ja mis pidi olema moodne ja hea! Õnneks oli põranda kandekonstruktsioon nii tugev, et pidas

eksperimenteerimisele vastu. Kõige hullem aga oli idee ise. „Moodsa“ põrandajuurde jäämine oleks korvpallile ja üldse paljude unistustele laiemalt edaspidi võistlusi ja laagreid korraldada, kriipsu peale tõmmanud. Tollane vallavanem Jüri Aavik oli ideest aga vaimustuses. Ma ei tea, kes tollases Avanduse vallas taolise otsuse vastu võtsid, kuid asjatundjate ega asjaosalistega küll nõu ei peetud. Hullema ärahoidmiseks ja Jüri Aaviku veenmiseks, et see ei ole hea mõte, korraldasime kossupoistega (meestega) külaskäigu Narva eesti gümnaasiumisse, kus taoline põrand oli aasta või paar kasutuses olnud. Minu endine korvpallitreener Kalju Pluutus töötas parasjagu Narvas spordijuhina ja andis põrandale hävitava hinnangu. Meestel oli varustus kaasas, saal prooviti ära. Kooli kehalise kasvatuse õpetaja, vene mees, ei hoidnud emotsioone tagasi. Tõi kõrvalruumist ketsid, millel taldu peaaegu ei olnud. Need olid vähem kui aastase kasutamisega ära kulunud. Põrand oli jäik nagu betoon ikka, ei libisenud üldse, märjaks saades oli jälle ohtlikult libe, pall pörkas ebaloomulikult kõrgele. Laste traumad kukkumistest olid igapäevased. Kõik sai korraga selgeks. Tagasiteel lepiti bussis kokku, et tuleb klassikaline puitpõrand. Betoonpõrand, mis mitte vähe ei maksnud, anti tõenäoliselt vallavanemale meelemuutuse eest andeks. Soovitsin tookord omalt poolt hankida korralik põrandamaterjal tunnustatud tootjalt. Kahjuks jäi ka siin vallavõim iseendaks ja lasi ehitada ebakvaliteetsest materjalist laudpõrand, mis kuivamise tagajärjel muutus ohtlikult praguliseks. Täna on ehitatud uus ja kaasaegne põrand, kuid võimlase sisenedes on äpardunud betoonpõrand kui vaikiv tunnistaja möödunust, tänaseni märgatav.

Simuna sai tänu ühistele jõupingutustele spordihoone, millest ka tänaste võimaluste juures paljud vallad ainult unistada võivad. Tahaksin veel soovida, et ikka jätkuks noori ja vanu, kes Simuna sporditraditsioone jätkaksid.

Sven Kesler

Avanduse vallavanem aastani 1996